

Skæv tale til skolebibliotekarernes pris

Af Peter Mouritzen

Danmarks Skolebibliotekarers Børnebogspris blev uddelt for 30. gang under repræsentantskabsmødet på "Gl. Avernæs" d. 27. oktober 2007 og gik som bekendt til forfatteren Peter Mouritzen. Det var Børnebogsprisudvalgets formand Karen Odegaard, der motiverede, og det var foreningens formand C.C. Rasmussen, der overrakte prisen, der er på 12.000 kr. Efterfølgende takkede prismodtageren i en skarp, skæv og varm tale for prisen:

Da formand Odegaard, også kaldet Karen, ringede i maj og meddelte mig prisen, affødte det 3 sindsstemninger hos mig.

Første stemning var en middelsvær depression. Det er nok fordi man tror jeg snart skal herfra, var min umiddelbare tanke. Og jeg er for resten også for gammel til at nyde den ære, det er for sent, tænkte jeg, for sent, som Stig Lommer i sin tid sang.

Men - min her til festen medbragte private skolebibliotekar, det er min kone, og min sygeplejerske og psykolog - det er også min kone - har dog lært

Til lykke til Peter Mouritzen.

mig at vende depressionen 180 grader. Nu kan jeg sige: Bedre sent end aldrig. Og tak for det.

Den anden reaktion var - at det er næsten for meget: Jeg syntes ved nærmere eftertanke, at jeg i skolebibliotekssammenhæng var blevet prist flere hundrede gange før, nemlig af de skolebibliotekarer der i de sidste 25 år har hyret mig som gæsteforfatter til deres skoler, til veltilrettelagte, gæstfri arrangementer; ude i det praktiske skoleliv har man mange gange sat pris på mig. Det har været gode dage i klasserne. Det vil jeg gerne også takke de mange skoler og de mange tusinde skolebørn for.

Den tredje reaktion var - glæde. Glæde, fordi det er en god, gammeldags, klassisk pris jeg får her i aften. Ikke en larmende, spektakulær vox populi-pris - men en stille hæder givet af fornuftsvæsener, tildelt *ex cathedra* som det sømmer sig for dannelse.

For jeg tilhører jo en anden tid og er for gammel til at lege stjerne for en aften og deltage i populistiske afstem-

ninger, som det er blevet så moderne også i den litterære verden. Også forfattere skal nu til Oscar & Orla-fest eller BG-Banko - events som sagtens kan have deres berettigelse, ikke mindst som underholdning.

For pludselig er kunsten blevet til Gladiator-kamp, og hvis man vil være overleve som forfatter skal man lefle for Kejser Populus og underkaste sig; man skal råbe *Morituri te salutant*, de-der-skal-dø-hilser-dig, og med hånden på hjertet bedyre, at det kun er tommelfingre op eller ned der skal stemme og bestemme, om en bog skal leve eller ej; det er blevet et bogmarked med arena-mentalitet og blod i savsmuldet - og børnene, de små pus, skal sandelig have hvad de kan lide, og ingen synes at stille det nærliggende spørgsmål, hvad der ville ske, hvis man afgjorde deres ernæring og spisevaner på samme måde.

Vi har faktisk som voksne et ansvar for den åndelige føde også, og litteraturpædagogik kan være en lang og sej vej. Som jeg har sagt ved tidligere

lejligheder, ligger skattene ikke på Main Street eller motorvejen, ikke engang på den brede vej til Forum, nej, skattene er skjult på Treasure Island og kun den kyndige skolebibliotekar har kortet over den ø.

Det er kommet i miskredit, at litteratur skal formidles. Også bøgerne skal i dag tjene hurtige og lette penge, der er gået Gold Rush i alt, også i åndslivet. Er man ikke toppen af poppen, er man ude i kulden.

Men det kan lønne sig oliere nøglehullet og holde det rustfrit. *Jeg øjner endnu en lille dør*, sagde Bertolt Brecht i sit eksil, hans studerede et landkort og så en åbning i Det Nordlige Ishav. Det kalder jeg en digter med is i maven.

Og mens vi venter på et sindelags-skift hen imod det mere begavede, kan man måske sende en venlig tanke tilbage til skolens kulturliv og de lærere, der gav deres elever en nøgle til nysyn. Som det skete for mig, da jeg i 2.g fik en rolle i *En sælgers død* og lærte, at det dummeste i livet var at tro på en vinder-ideologi. Gjorde

Anne Mørch-Hansen, Høst & Søn, C.C. Rasmussen og prismodtageren

man det, ville man ende som en taber. Eller da vi blev sendt i Aalborg Teater, hvor spændende, nye perspektiver udfoldede sig i 60erne med absurdismens fremkomst - eller da min lærer i latin og oldævl opfordrede os unge til at købe en bifillet til Astoria Bio, der spillede tragedien Elektra; billetten kostede jo mindre en ti styks cigaretter, var lærerens argument. Og vi fem drenge i nysproglig gik i biffen og så - bagefter gik vi på Duus og drak øl og røg en tyve styks og talte henrevet om den græske skuespillerinde Irene Papas. Og vi lærte, at kvinder også kunne have et Ødipus-kompleks, det hed bare Elektra-kompleks; det var i sandhed en elektrisk aften!

We called him the Tortoise because he taught us, sagde vi om en anden af vore lærere - med et

citat fra *Alice in Wonderland*. Han var elskværdig, derfor elskede vi ham. Han havde humor, derfor lo vi *med* ham. Han lærte os Skildpaddens sprog. Det er det langsomste sprog i verden. Men også det klogeste. Det har skjold mod livets lunefulde omskifteligheder, valgflæsk og vås. Det er non-sense, poesi i sig selv.

Selv havde jeg en sjov oplevelse for nogle år siden, da min folkeskoleklasse havde 25 års jubilæum. En gammel elev sagde: Lærer Mouritzen, jeg forstod ikke en skid af det stykke du tvang os til at spille - (*det var Henning Nielsens Vejrmøllerne!*) - om paraplyer, ikke før mange år efter, da forstod jeg at det handlede om magt og magtmisbrug. Hvad skete der da? spurgte jeg interesseret. Jeg gik ind i politik, svarede eleven.

Jeg var stolt af mit arbejde som opdrager. Indtil min elev afslørede, hvad det var for et parti han tilhørte. Det parti var ikke lige min kop te! Men - som lærer skal jeg jo ikke bestemme, hvordan børnenes liv skal forme sig, og hvad de skal tro på. At formidle litteratur i skolen kræver sin mester: I skolen er man som lærer den herre - der siden i livet viser sig blot at have været en tjener i lang og tro tjeneste.

I har givet prisen i dag til en sær fanden, som har kætterske tanker og som skriver skæve bøger. Jeg takker jer for jeres rummelighed og generøse gestus: At I har plads i skolebiblioteket og storsind til at prise sådan en skævert som mig. Jeg skal gøre mit bedste for at leve op til mit værste. Tak!

Peter Mouritzen signerer plakater.

Danmarks Skolebibliotekarers Børnebogspris 2007

Årets plakat

Udført af Søren Jessen

Format: 50x70 cm

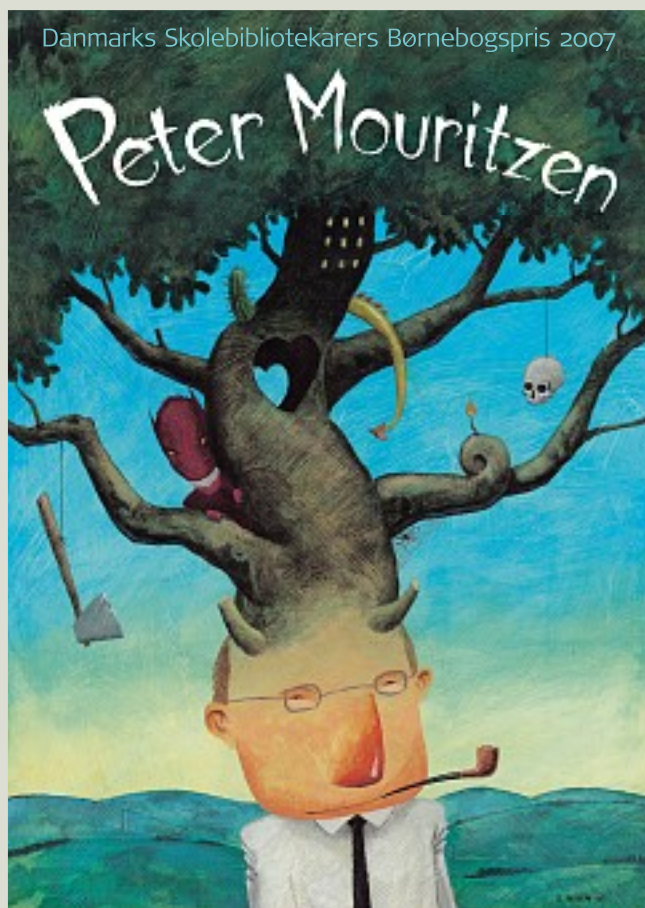
Pris: 1 stk. kr. 50,-

5 stk. kr. 230,-

Særtryk om Peter Mouritzen

10 stk. kr. 100,-

Alle priser er ekskl. moms og forsendelse

Bibliodan • Låsbygade 67-69 • 6000 Kolding
Telefon 70 20 71 80 • Telefax 70 20 73 80 • bibliodan@bibliodan.dk • www.bibliodan.dk

Bogmærker

Skolebiblioteket

Skolebiblioteket

Skolebiblioteket

Skolebiblioteket

Skolebiblioteket

Udført af Søren Jessen
Fem forskellige
i format 6 x 22 cm

500 stk. kr. 400,-

1.500 stk. kr. 1.100,-

Alle priser er ekskl.
moms og forsendelse

Bibliodan • Låsbygade 67-69 • 6000 Kolding
Telefon 70 20 71 80 • Telefax 70 20 73 80 • bibliodan@bibliodan.dk • www.bibliodan.dk